

JAARVERSLAG 2018

Agrarisch Collectief Krimpenerwaard

April 2019

Agrarische
Coöperatie
Natuurbeheer

**Agrarisch
Collectief
Krimpenerwaard**

Inleiding

Het beheerjaar 2018 is voor het Agrarisch Collectief Krimpenerwaard een jaar waarin we ontzettend veel werk hebben verzet. Allereerst hebben we voor ca. € 120.000,- meer beheer afgesloten. Gelukkig is het met het beheer in zijn totaliteit goed verlopen. De deelnemers hebben er met elkaar voor gezorgd dat de weidevogelstand stabiel bleef en de biodiversiteit in het mooie weidelandschap op peil bleef.

Door meer beheer af te sluiten konden we ons streven naar een goede habitat voor flora en fauna versterken. De samenwerking met agrariërs en met andere partijen is daarbij van belang. De samenwerking met de weidewachters is dit jaar weer van waarde geweest. Met hen zijn we voorzichtig gestart met de monitoring van aantallen weidevogels. Tevens zijn we gestart met het inzetten van een drone voor het lokaliseren van nesten. Door de inzet van de drone zijn er meer nesten in beeld gebracht.

In totaliteit kregen we nu niet alleen de gegevens van de gevonden nesten, maar ook van opgroeiende kuikens. Hierbij is duidelijk geworden dat predatie van zowel eieren als kuikens een aandachtspunt is.

Veel aandacht is besteed aan het schrijven van een actieplan voor boerenlandvogels (2019-2027). Dit was een opdracht van de provincie, omdat deze financiën ter beschikking gesteld heeft om meer en beter beheer te verwezenlijken. Het gebiedsplanplan is onder grote werkdruk in samenwerking met NVWK, Zuid Hollands landschap en Collectief Lopikerwaard (Zuid-Hollandse deel) ingediend.

In 2018 zijn de maatregelen zoals beschreven in het verbeterplan in 2017 uitgevoerd. Onlosmakelijk is de deelnemer daarbij de spil waar alles om draait. We hebben gemerkt dat deelnemers bereid zijn om hun passie voor agrarisch natuurbeheer in te passen in hun bedrijfsvoering. Dit geeft ons dan weer de drive om er alles aan te doen dit mogelijk te maken. Een goed voorbeeld hiervan is de realisatie van acht plas-dras situaties in agrarisch gebied waarbij de pompen ter beschikking zijn gesteld door het Collectief.

Het Bestuur
Coöperatie Agrarisch Collectief
Krimpenerwaard U.A.

Inhoud

In het Jaarverslag worden de volgende punten toegelicht:

- Uitvoering beheerplan
- Uitvoering controle / monitoring
- Resultaten beheer
- Organisatie / Personeel / Bestuur
- Samenwerking met diverse partijen

Uitvoering beheerplan

Het opgestelde beheerplan is in 2018 weer meer tot zijn recht gekomen. Door meer beheergeld kunnen we meer pakketten afsluiten die de opgroeimogelijkheden voor kuikens bevorderen. Plas-dras situaties, meer beweiding en last-minute beheer op de juiste plaats zorgt ervoor dat de habitat voor weidevogels verbetert. De uitbreiding van het pakket kruidenrijke rand middels nieuwe randen of bredere randen draagt hier eveneens aan bij. Daarnaast is op een aantal plaatsen gestart met een kwaliteitsslag in het kruidenrijk grasland. Door de inzaai van kruidenrijke, inheemse mengsel is geprobeerd de diversiteit van het perceel te vergroten. Door de inzet van de drone door het drone-team zijn vogels en nestlocaties beter in beeld gebracht. Hierop kon geanticipeerd worden door de ruimere inzet van coördinator Mariëlle waardoor er tijdig last-minute of extra beheer is afgesloten.

De vereenvoudiging van de regels door de Provincie heeft de mogelijkheid gegeven beter beheer af te sluiten. Het ruimer kunnen omgaan met de regels zorgt ervoor dat de goede dingen op de goede plaats gedaan kunnen worden.

Kievit op plasdras

Foto: Bernard de Jong

Uitvoering controle/monitoring

Controle

De schouwcommissie heeft in 2018 alle controles uitgevoerd die nodig waren. Bij de controles werd een enkele keer geconstateerd dat het beheer niet voldeed aan de gestelde beheervorschriften. Hierover is gecommuniceerd met de deelnemer: een waarschuwing of korting bij de uitbetaling over het betreffende beheer. De NVWA heeft veel controles uitgevoerd. Bij onvolkomenheden van de beheereis is dit gemeld bij ons. De schouwcommissie heeft bij het slootbeheer met name baggeren meer aandacht gegeven om de gestelde doelen te bereiken.

Er is vaak goed overleg met de NVWA als er onvolkomenheden geconstateerd worden. Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden met de betrokken mensen van RVO. Zij stellen namens het ministerie van Landbouw de regels op omtrent agrarisch natuurbeheer.

Monitoring

Weidewachters zijn actief bezig geweest de locaties van nesten te bepalen. Mede hierdoor wist de deelnemer op welke manier hij rekening moest houden met de door hem afgesloten pakketvoorwaarden.

Vanaf april tot en met juni is er ieder morgen rond zonsopgang gevlogen met de drone met warmtebeeldcamera. Hierdoor zijn meer percelen nauwkeurig in kaart gebracht op aanwezige nesten. Met de verzamelde informatie van weidewachters en drone kon de gebiedscoördinator samen met de deelnemers bepalen op welke locaties last-minute beheer afgesloten moest worden.

Er is door de weidewachters en ACK een monitoring opgezet om meer gegevens te verkrijgen omtrent de aanwezigheid van broedparen en gezinnen. De monitoring gebeurden via QBM methode, waarbij het gedrag van de vogels in kaart wordt gebracht. Aan de hand hiervan kan bepaald worden of er broedparen of vogels met kuikens aangetroffen zijn.

Deze aanpak heeft geresulteerd in meer inzicht in de ontwikkeling van broedparen en kuikens.

Door Rudi Terlouw is in opdracht van het Collectief de Krimpenerwaard per polder gemonitord op kwaliteiten en knelpunten voor weidevogels. Dit onderzoek heeft onder andere geresulteerd in een plankaart per polder met verbeterpunten en mogelijkheden tot het optimaliseren van het weidevogelbeheer.

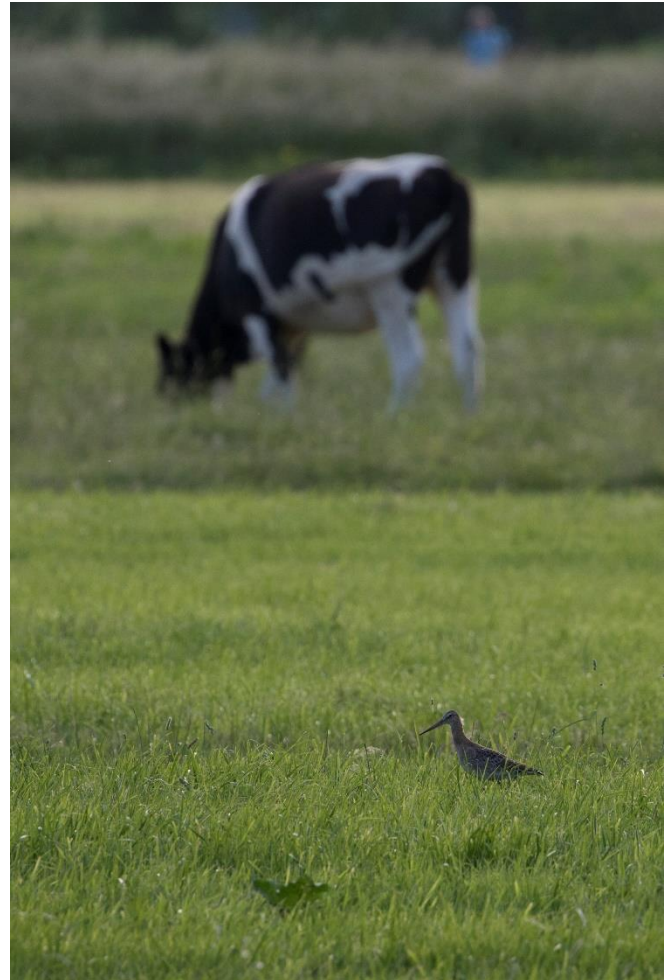

Resultaten Beheer

Resultaten Weidevogel beheer

De aantallen van broedparen weidevogels zijn in 2018 licht gestegen ten opzichte van 2017. We streven er naar om de populatie te laten groeien. We zijn tevreden over het feit dat we de stijging die we in 2016 in gang gezet hebben kunnen vasthouden. Uiteraard zien we met z'n allen graag dat het blijft stijgen omdat het beheer goed was. We ontdekten dit jaar weer dat bepaalde manieren van beheer een positieve invloed heeft op de totale weidevogel populatie. Een voorbeeld hiervan is maispercelen in combinatie met langs liggende uitgesteld maaipercelen of extensief beweide percelen. Positieve resultaten zijn ook bereikt bij de aangelegde plas-dras situaties die zijn voorzien van een speciale plas-dras pomp. Als laatste voorbeeld is te noemen dat de inzet op beheer waarin beweiding een rol speelt z'n vruchten afwerpt. De vegetatie is daardoor meer open en beter geschikt voor het opgroeien van kuikens door voldoende schuil- en foerageermogelijkheden.

De resultaten werden opnieuw negatief beïnvloed door predatoren. Deze blijken in aantal en soorten als maar meer toe te nemen.

Grutto Foto: Bernard de Jong

Resultaten Natte dooradering

Onder natte dooradering vallen een aantal pakketten van beheer die vanuit het bevorderen van biodiversiteit gezien moeten worden.

Vooraf het botanisch beheer op de perceel randen is daarin een belangrijk pakket. De benodigde indicatorsoorten waren talrijk aanwezig.

Van het pakket ecologisch slootschonen is veelvuldig gebruik gemaakt en bijna altijd is er aan de beheereisen voldaan. Met betrekking tot de controle door NVWA, is niet altijd duidelijk hoe ze de beheereisen controleren. Over het algemeen heeft het niet geleid tot grote financiële gevolgen. De controle en verwerking van meldingen, en de bijbehorende administratie bezorgd ons veel werk.

De controle van NVWA heeft helaas niet het doel om goed ecologisch schonen te bereiken, maar is gericht op controle van de beheereisen. De schouwcommissie heeft bij de controle gelet op zowel de beheereisen als de ecologische doelen die nagestreefd worden.

Bij natte dooradering behoort het pakket zwarte stern.

In totaal zijn er 55 bezette nesten van de Zwarte Stern geteld in het jaar 2018. Hiervan zijn 29 jongen vliegvlug geworden. Het gemiddeld aantal vliegvlugge jongen per broedpaar komt hiermee op 0,52. De zwarte stern heeft een gemiddelde van 0,78 vliegvlug jong per broedpaar nodig om de populatie in stand te houden. Het resultaat van dit jaar is dus niet voldoende is om de populatie in stand te houden.

Bron: Weidevogelverslag 2017 NVWK

Resultaten Droge Dooradering

In dit leefgebied is bij ons Collectief niet veel beheer afgesloten. Bosjes, poelen, elzensingels en knotwilgen bepalen wel het landschap van de Krimpenerwaard. In 2018 heeft er, net als in voorgaande jaren geen uitbereiding van dit beheer plaats gevonden.

Resultaten Water

Er is in 2018 veel gebaggerd. De omstandigheden om te kunnen baggeren waren in 2018 beter dan in 2017. Met de deelnemers is duidelijker afgesproken dat de watergang na het baggeren op de door het HHSK gestelde diepte van tenminste 50 cm moet zijn. Dit is steekproefsgewijs gecontroleerd middels peilstokken.

Het ecologisch baggeren kan niet worden gezien als regulier onderhoud van de watergangen, het is extra inzet die gepleegd wordt door 1x in de vier jaar middels een vastgesteld onderhoudsplan te baggeren. In dit onderhoudsplan is voorzien dat er voldoende aandacht is voor mozaïek baggeren waardoor verschillende waterdieptes verkregen worden, hetgeen positief is voor de flora en fauna in de polder.

In overleg met het HHSK zijn we gestart met het uitvoeren van de onderhoudsplannen van het Deltaplan Agrarisch Water.

In totaal is er in 2018 ruim voldoende gebaggerd om te voldoen aan de gestelde eis van het beheerplan. Om meerdere bedrijven / grondeigenaren de kans te geven mee te doen met duurzaam slootbeheer is voor 2019 is een financiële uitbreiding aangevraagd voor het onderdeel Water. Deze uitbreiding is toegekend.

Organisatie / Personeel / Bestuur

Organisatie

Onze organisatie is een coöperatie met leden die eindverantwoordelijk zijn in de organisatie. De verantwoordelijkheid is gedelegeerd naar het bestuur. Coördinator Mariëlle Oudenes geeft uitvoering van de door het bestuur besloten zaken over beheer welke door de deelnemers wordt uitgevoerd. De leden zijn 2x bijeen geweest om beleid en begrotingen goed te keuren en het afgesproken beleid te bespreken. Het overbrengen van nieuwe zaken en beheer punten ging per mail en aan de keuken tafel.

Bestuur

Het bestuur heeft maandelijks vergadert. De vergaderingen hebben, door het streven naar optimaal beheer, veelal tijdrovende agendapunten. Het beheer heeft veel aandacht nodig, zeker toen het actie- en gebiedsplan weidevogels behandeld is. Doordat het ACK desgevraagd meer taken op zich neemt wordt er van het bestuur verwacht zich als maar meer in te zetten als bestuurder.

Personeel

Coördinator Mariëlle Oudenes heeft ondanks de uitbreiding van 4 uren per week veel uren gemaakt. Het contact met deelnemers over de uitvoer van beheer vergde veel tijd en is belangrijk voor ons doel. Het bestuur heeft daarom na overleg met haar besloten om per 1 januari 2019 een 30-urige werkweek aan te bieden.

Voor de administratieve werkzaamheden is Marja de Jong in dienst getreden op 1 februari 2018 voor 12 uur per week. Na de inwerkperiode blijkt haar aanwezigheid een verlichting te zijn voor Mariëlle, die hierdoor meer tijd kreeg voor haar coördinerende rol.

Door groei in de oppervlakte beheer en in het aantal deelnemers kost het coördineren van de totale werkzaamheden rondom het agrarisch natuurbeheer en het begeleiden van de deelnemers meer tijd.

Samenwerking met diverse partijen

Het ACK werkt samen met partijen waarvan het belang is om onze doelstelling te verwezenlijken. In 2018 is de samenwerking met de Natuur en Vogelwerkgroep (NVWK) verder geoptimaliseerd. Het gaat vooral om het contact met de weidevogelwerkgroep. We geven de weidewachters het vertrouwen dat ze belangrijk zijn om aanwijzingen te geven waar we weidevogel legsel en kuikens kunnen beschermen. In 2018 heeft intensieve samenwerking rondom het gebiedsplan gezorgd voor een groot aantal overlegmomenten, om met elkaar vast te stellen wat nodig is voor optimalisatie van het weidevogelbeheer. Tot slot heeft de nauwe samenwerking met de NVWK er toe geleid dat er via de NVWK een team met drone-piloten is samengesteld.

Voor provinciaal overleg hebben we met de provincie Zuid Holland voortdurend contact. De agrarische collectieven werken samen in Boerennatuur Zuid Holland. Deze samenwerking was in 2018 via het voorzittersoverleg en bijeenkomsten van coördinatoren. Het landelijk beleid wordt bestuurd door de ledenvergadering van alle collectieven in Nederland.

Voor het beheer gericht op sloten en slootkanten werken we samen met het Hoogheemraadschap. Er is besloten het project Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) in 2018 te starten.

Losse samenwerkings-overleggen hebben we met de LTO, de Wild Beheer Eenheid (WBE) Krimpenerwaard, het Zuid-Hollands Landschap en de muskusrattenbestrijding.

Met het Louis Bolk instituut hebben we pilots uitgevoerd omtrent het inzaaien van kruidenrijke mengsels. Door de droge zomer van 2018 zijn de resultaten niet altijd optimaal. In 2019 wordt de samenwerking uitgebreid met een pilot project omtrent beweiding van percelen, gericht op weidevogelbeheer. Deze pilot vindt plaats op percelen van Provincie Zuid Holland, waarop het ACK het beheer mag uitvoeren met deelnemende agrariërs.

Drone piloot aan het werk

Foto: Orphiction